

Voorstel

Aan	: Burgemeester en Wethouders	Zaaknummer	: 2011-2504
Status	: Openbaar / Ter besluitvorming	Datum	: 4 augustus 2011
Afdeling	: Maatschappelijke zaken	Paraaf medewerk(st)er:	Raad: : Ja
Medewerk(st)er	: L. Visser		OR: : Nee
Telefoonnummer	: 071 406 5967		Communicatie: : Nee
Portefeuillehouder	: Duijn, W. van		
Bijlage(n)	: 1		

Onderwerp:

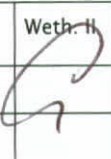
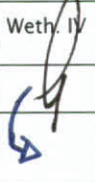
Katwijk in beweging: Visie en beleidsuitgangspunten sportbeleid

Samenvatting:

In maart 2011 heeft de gemeenteraad het plan van aanpak voor een nieuwe sportnota vastgesteld. Daarbij heeft de raad gevraagd om de commissie Welzijn meer te betrekken bij het vormen van het nieuwe sportbeleid dan in het plan van aanpak was opgenomen. In een brief d.d. 29 maart 2011 van wethouder Van Duijn aan de commissie Welzijn wordt daarom de commissie onder andere aangeboden in september 2011 een tussenproduct toe te sturen waarin de hoofdlijnen van het beleid worden geschetst. Het nu voorliggende Visie en Beleidsuitgangspuntendocument vormt dit tussenproduct.

Gevraagde beslissing:

1. In te stemmen met de 'Visie en Beleidsuitgangspuntennotitie' voor het sportbeleid 2012-2017 voor de gemeente Katwijk

☒ Intern advies	WW, OW, RO, VEI, SOC, MAA					☒ Extern advies	Sportservice Zuid-Holland
Circuleren B&W	Secr.	Burg.	Weth. I	Weth. II	Weth. III	Weth. IV	Datum besluit B&W/Burgemeester
Akkoord:							16 AUG. 2011 Nr. 21.
Bespreken B&W-vergadering							

Besluit:

Overeenkomstig
het voorstel besloten

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer : 2011-2504
Programma : Cultuur, recreatie en sport
Onderwerp : Visie en beleidsuitgangspunten sportbeleid

Katwijk, 16 augustus 2011

Inleiding

In maart 2011 heeft de gemeenteraad het plan van aanpak voor een nieuwe sportnota vastgesteld. Daarbij heeft de raad gevraagd om de commissie Welzijn meer te betrekken bij het vormen van het nieuwe sportbeleid dan in het plan van aanpak was opgenomen. In een brief d.d. 29 maart 2011 van wethouder Van Duijn aan de commissie Welzijn wordt daarom de commissie onder andere aangeboden in september 2011 een tussenproduct toe te sturen waarin de hoofdlijnen van het beleid worden geschetst. Het nu voorliggende document vormt dit tussenproduct.

Door in te stemmen met het plan van aanpak heeft de gemeenteraad ook ingestemd met de centrale doelstelling van het sportbeleid:

De gemeente Katwijk wil het mede mogelijk maken en bevorderen dat alle inwoners, uit oogpunt van gezondheid, vorming en ontplooiing, op een verantwoorde wijze, aan enige vorm van sport- en/of bewegen kan doen/gaat doen.

Verder is in het plan van aanpak aangegeven dat in het te ontwikkelen sportbeleid de nadruk zal liggen op sportinhoudelijk beleid, sportaccommodatiebeleid en subsidiebeleid. Ook is aangegeven dat er een groot aantal beleidsvelden zijn die (kunnen) raken aan het sportbeleid.

Dit alles is verder uitgewerkt in de voorliggende Visie en Beleidsuitgangspunten voor het sportbeleid van de gemeente Katwijk.

Beoogd resultaat

De hoofdpunten van het nieuwe sportbeleid vaststellen en daarmee richting geven aan de uitwerking van de sportnota.

Argumenten

Met het vaststellen van de Visie en Beleidsuitgangspunten wordt richting gegeven aan de verdere uitwerking van beleid in de sportnota.

De voorliggende Visie en Beleidsuitgangspuntennota geeft duidelijk aan op welke wijze de gemeente Katwijk tegen sport en bewegen, de rollen van inwoners, sportverenigingen en de gemeente en de wijze waarop gemeentelijke beleidsinstrumenten worden ingezet aankijkt. Met het vaststellen van de Visie en Beleidsuitgangspunten voor het sportbeleid wordt daardoor richting gegeven aan de verdere uitwerking van de sportbeleid voor de sportnota.

Kanttekeningen

n.v.t.

Middelen

In de fase van visie en beleidsuitgangspunten zijn nog geen concrete financiële consequenties te noemen.

Commissie

Indien van toepassing worden onder dit kopje de aanpassingen beschreven, die naar aanleiding van de commissiebehandeling zijn doorgevoerd.

Uitvoering

Nadat de Visie en Beleidsuitgangspunten zijn vastgesteld door de gemeenteraad wordt de uitwerking daarvan in een sportnota ter hand genomen.

Onderdeel van die uitwerking is dat de Visie en Beleidsuitgangspunten worden besproken met vertegenwoordigers van sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, huisartsen, scholen, fysiotherapeuten etc. die ook al in de aanloop naar de Visie en Beleidsuitgangspunten zijn betrokken.

In november 2011 wordt een informatieavond met de raadscommissie Welzijn belegd. In januari/februari 2012 wordt de definitieve sportnota aan de gemeenteraad aangeboden.

Bijlage(n)

1. Sport in de gemeente Katwijk, een leven lang sport & bewegen voor iedereen, visie en beleidsuitgangspunten

Burgemeester en wethouders van Katwijk,
De secretaris De burgemeester

Raadsbesluit

Zaaknummer : 2011-2504
Programma : Cultuur, recreatie en sport
Onderwerp : Visie en beleidsuitgangspunten sportbeleid

De raad van de gemeente Katwijk;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Katwijk van 16 augustus 2011;
gelet op artikel 16 van de Gemeentewet;

B E S L U I T :

In te stemmen met de 'Visie en Beleidsuitgangspuntennotitie' voor het sportbeleid 2012-2017 voor de gemeente Katwijk

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Katwijk
in zijn openbare vergadering van

De griffier

De voorzitter

Katwijk in beweging

Een leven lang sport & bewegen voor iedereen

Visie en beleidsuitgangspunten

Inhoud

Inleiding	4
Leeswijzer	5
1. Visie	6
1.1 Het belang van sport en bewegen	6
1.2 Een leven lang sporten/bewegen	6
1.3 De rol van sportverenigingen	7
1.4 De rol van de gemeente in sporten en bewegen	8
1.5 Ongeorganiseerd sporten en bewegen.	8
2. Sportstimulering en verenigingsondersteuning	10
2.1 Sportstimulering	10
2.2 Verenigingsondersteuning	12
3. Sportaccommodaties	13
3.1 Visie op sportaccommodaties	13
3.2 Realiseren van sportaccommodaties	14
3.3 Beheer en onderhoud van gemeentelijke sportaccommodaties	15
3.4 Verhuur van gemeentelijke sportaccommodaties	15
4. Sportsubsidies	17
4.1 Visie op sportsubsidie	17
4.2 Subsidie op huur van accommodaties	17
4.3 Sportsubsidie via het Welzijnsprogramma	18
5. Sport als facetbeleid	19
5.1 Sport en openbare ruimte	19
5.2 Sport en recreatie & toerisme	19
5.3 Topsport en prof-sporten	20
5.4 Sport en alcoholmatigingsbeleid	21
6. Samenvatting beleidsuitgangspunten	22
Bijlage 1: Belangrijke ontwikkelingen	25

Inleiding

Voor u ligt de nota Visie en Beleidsuitgangspunten voor het sportbeleid van de gemeente Katwijk. Met deze nota geeft het college van B&W haar visie op sporten en bewegen in de gemeente Katwijk en doet zij voorstellen aan de raad voor de beleidsuitgangspunten voor sporten en bewegen in de gemeente. Op basis van deze visie en beleidsuitgangspunten zal vervolgens het definitieve sportbeleid worden uitgewerkt.

Proces richting een definitieve sportnota

Deze nota is een onderdeel van het proces richting een nieuwe sportnota voor de gemeente Katwijk. Nadat in februari 2011 de gemeenteraad het plan van aanpak voor een nieuwe sportnota had vastgesteld volgde een fase van onderzoek en consultatie. In het onderzoek zijn relevante beleidsnotities van de gemeente bestudeerd, maar ook landelijke ontwikkelingen, gemeentelijke cijfers en er zijn enquêtes uitgezet onder de Katwijkse bevolking en sportverenigingen (de uitslagen hiervan zijn overigens nog niet binnen). Binnen het ambtelijk apparaat zijn beleidsmedewerkers van de afdeling Maatschappelijke Zaken geïnterviewd en is er een gesprek geweest met teamleiders van andere afdelingen. Immers, sport en bewegen gaat verder dan alleen het maatschappelijke beleidsveld. Op 24 mei 2011 heeft een grote interactieve bijeenkomst plaatsgevonden waarvoor vertegenwoordigers van alle sportverenigingen, sportscholen, basisscholen, VO-scholen, huisartsen en fysiotherapeuten zijn uitgenodigd. Van al die partijen zijn 50 mensen naar de bijeenkomst gekomen. Samen hebben zij nagedacht over wat er volgens hen in een gemeentelijke sportnota terug moet komen.

De voorlopige uitkomsten van het onderzoek en de consultatie zijn op 21 juni 2011 gepresenteerd aan de raadscommissie Welzijn waarna de commissie uitgebreid vragen heeft gesteld en input heeft geleverd voor het vervolg.

Dat vervolg is allereerst deze nota. Deze nota geeft een visie op sport en bewegen in de gemeente Katwijk en die visie mondt uit in beleidsuitgangspunten. Nadat de visie en beleidsuitgangspunten zijn vastgesteld door de gemeenteraad zal deze nota worden toegestuurd aan alle sportverenigingen en besproken met dezelfde groep als die in de eerdere interactieve bijeenkomst aanwezig waren. Men kan dan reageren op de nota en meedenken over verdere uitwerking.

Die verdere uitwerking vindt plaats in het najaar van 2011 waarna in november een informatieavond met de raadscommissie Welzijn wordt gepland. De planning is om in januari 2012 een definitieve sportnota aan de gemeenteraad voor te leggen. Daarvoor wordt de nota nog ter advies aan de Wmo-raad toegestuurd. Voor onderdelen van de sportnota zullen na januari 2012 nog uitvoeringsplannen gemaakt moeten worden.

Duiding van deze nota

Het voorliggende visiestuk vloeit voort uit het plan van aanpak dat in januari 2011 is vastgesteld door de gemeenteraad. Onderdeel van dat plan van aanpak is de doelstelling voor het gemeentelijk sportbeleid. Deze wordt in paragraaf 1.3 nog een keer herhaald. Ook is

in het plan van aanpak al een eerste inhoudelijke verkenning opgenomen. Deze verkenning vormt de basis voor de visie en uitgangspunten zoals die in dit document zijn verwoord.

Dit document geeft een gemeentelijke visie op sport en bewegen en de rollen van inwoners, sportverenigingen en de gemeente zelf daarin. Die visie mondt vervolgens uit in beleidsuitgangspunten. Feitelijk is deze nota een sportnota op hoofdlijnen. In deze nota zijn ook nog niet de feiten en cijfers uit de genoemde enquêtes verwerkt. Dat zal wel gebeuren in de verdere uitwerking van deze nota in een definitieve sportnota. Die sportnota wordt daarmee een concretisering van de voorliggende nota waarin doelstellingen zoveel mogelijk SMART worden geformuleerd. In de sportnota worden de beleidsuitgangspunten uit deze visienota geconcretiseerd tot beleidsregels en wordt een aanzet gegeven voor de uitvoering van het beleid. Uitvoering van het sportbeleid zoals opgenomen in deze nota vindt binnen de door de raad vastgestelde begrotingskaders plaats.

Leeswijzer

Deze kadernota bestaat uit zes hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk geeft de visie van de gemeente op sport en bewegen en welke functies sporten en bewegen kunnen vervullen in de Katwijkse maatschappij. Ook geeft dit hoofdstuk de visie van de gemeente op de rol van sportverenigingen en de rol van de gemeente in sporten en bewegen.

In de hoofdstukken die daarop volgen wordt uitgewerkt met welk beleid op hoofdlijnen de gemeente de visie gaat realiseren. Hoofdstuk 2 beschrijft wat de gemeente wil doen in de beweegstimulering en verenigingsondersteuning. Hoofdstuk 3 beschrijft hoe de gemeente met haar sportaccommodaties wil omgaan om haar visie te bereiken en hoofdstuk 4 beschrijft dat voor de subsidies. Het vijfde hoofdstuk beschrijft hoe sport ook onderdeel uitmaakt van andere beleidsterreinen en hoe dit met het sportbeleid heeft te maken en is verweven.

Het laatste hoofdstuk is een samenvattend hoofdstuk waarin alle beleidsuitgangspunten die in de hoofdstukken daarvoor zijn beschreven kort terugkomen.

1. Visie

1.1 Het belang van sport en bewegen

Sport en bewegen zijn in de visie van de gemeente Katwijk essentiële onderdelen voor een fysiek en sociaal gezonde samenleving. Sport en bewegen kunnen een grote positieve bijdragen leveren aan verschillende maatschappelijke vraagstukken. Het biedt kansen voor uiteenlopende groepen van mensen om deel te nemen aan het maatschappelijk (sport)verkeer en op deze manier een eigen leefbare positie in de samenleving te creëren. Waarden die in dit verband genoemd kunnen worden zijn zelfredzaamheid, zelfontplooiing, identiteitsvorming en socialisatie.

Sport bevordert de sociale vaardigheden en -attitudes. Na het gezin en de school is sport immers het derde opvoedingsmilieu. Naast deze opvoedkundige waarden kunnen sport en bewegen ook een zeer grote bijdrage leveren aan de gezondheid, zowel preventief als curatief. De sportcultuur heeft mogelijkheden om verbindingen te leggen met de uiteenlopende sectoren. Zo kan sport en bewegen, naast de vormende waarden, worden ingezet als middel om overgewicht te verminderen/voorkomen, diabetes te verminderen/voorkomen en de participatie van kwetsbare groepen (ouderen, allochtonen, gehandicapten) te vergroten. Daarmee kan een bijdrage worden geleverd aan doelen op het gebied van volksgezondheid en welzijn.

Alhoewel “sport” niet expliciet vermeld staat in de Wmo, wordt sport vaak genoemd in relatie tot de Wmo. Ook Katwijk ziet voor de sport in het kader van het realiseren van Wmo beleidsdoelstellingen een belangrijke rol weggelegd (Wmo beleidsplan 2008-2011).

Sport kan een grote rol spelen bij de invulling en de uitvoering van de Wmo en dient integraal verankerd te zijn in het gemeentelijk beleid. De maatschappelijke functie maakt de sport gewild en kansrijk voor het realiseren van belangrijke doelen op het gebied van preventie en gezondheid, jeugdbeleid, onderwijs (waaronder maatschappelijke stages), waarden en normen, integratie, wijken en veiligheid. Uitgangspunt van de Wmo is immers dat mensen participeren en sport is daar een uitstekend middel voor.

Gemeente Katwijk vindt het erg belangrijk om zowel de intrinsieke als de extrinsieke waarde van het sporten en bewegen optimaal te benutten.

Door het gericht in zetten van diverse sportstimuleringsprogramma's en het bieden van ondersteuning kan hieraan uitvoering worden gegeven.

1.2 Een leven lang sporten/bewegen

Een mens krijgt bij zijn geboorte een natuurlijke bewegingsdrang mee, noodzakelijk om zich fysiek te ontwikkelen en vaardigheden te verwerven om een zelfstandige en succesvolle positie in de maatschappij te kunnen innemen.

De condities om te gaan/kunnen sporten of bewegen veranderen: elke levensfase kent een mix van mogelijkheden en restricties om sport en bewegen te beoefenen. Zo sport de jongste

jeugd, na het behalen van een zwemdiploma voornamelijk in verenigings verband en krijgt het op school lichamelijke oefening. Op het voortgezet onderwijs raken de leerlingen door de vakleerkracht bewegingsonderwijs verder bekend met verschillende takken van sport en spelen er in deze leeftijdsfase de vragen of zij door gaan of stoppen met sporten in georganiseerd verband en of zij prestatie gericht of voor het sociaal contact willen blijven sporten.

In de volgende fasen gaan werk en gezin een belangrijke rol spelen. Dit is een drukke periode waarin vele werk en zorg combineren. Het wordt ook wel het spitsuur van het leven genoemd. In deze fase is een terugval is het sporten /bewegen en vele stoppen zelfs. Degene die nog wel blijven sporten/bewegen doen dit vaker individueel. De volwassenen die op deze manier individueel of in informele groepen sporten/bewegen maken vaak gebruik van de openbare ruimte.

Bij het ouder worden wordt de sportdeelname ook minder. Na het 65ste jaar begint het echt af te nemen. Weliswaar beschikt men in deze leeftijdsfase over meer vrijetijd, maar traditioneel denken over bezigheden die bij hun leeftijd passen en het ervaren van fysieke ongemakken belemmeren een sportieve invulling hiervan. Fietsen, zwemmen en wandelen zijn de meeste beoefende sporten.

De gemeente Katwijk wil de inwoners stimuleren een leven lang te (blijven) sporten door een aansluitend en samenhangend sportaanbod te ontwikkelen gericht op de verschillende leeftijdsfasen. Het bestaande sportaanbod dient hiervoor als basis. Binnen dit aanbod zal er speciaal aandacht zijn voor die groepen die een achterstand hebben bij de sportparticipatie zoals ouderen, mensen met een beperking en de sociaal zwakkeren.

1.3 De rol van sportverenigingen

Voldoende bewegen is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van individuele inwoners van onze gemeente. De sportverenigingen vertolken hierin een grote rol: zij vormen als het ware de ruggengraat van de sport. De verenigingscultuur zoals we die in Nederland kennen is uniek in de wereld.

De primaire taak van de vereniging ligt met name in het overleiden van de structuur, waarbinnen de sport beoefend kan worden als doel op zich. Het aanbieden van sportactiviteiten en het realiseren van de noodzakelijke voorwaarden is steeds de kerntaak van de vereniging geweest. Verenigingen zijn ingesteld op de interesse van de deelnemers, daarmee hangt de hele vrijwilligersinzet samen. Bij een structuur waarbij zelfwerkzaamheid, groeps-loyaliteit, democratische besluitvorming en betrokkenheid voorop staat, wordt ook steeds meer deskundigheid verwacht op totaal andere terreinen (management, milieu, horeca etc.) dan waar de sportclub voor opgericht is.

De sportverenigingen in Katwijk functioneren tevens als belangrijke sociale netwerken en dragen derhalve bij aan een positief leefklimaat. Zij hebben een grote maatschappelijke betekenis. Steeds vaker worden ze ingezet voor allerlei maatschappelijke doeleinden, terwijl zij van oudsher eigenlijk georganiseerd zijn om “slechts” een spelletje te spelen. (Verenigingen zijn nog niet gewend om de maatschappelijke rol bewust vorm te geven.)

Het gebruik van sport als middel om aan allerlei maatschappelijke doelstellingen het hoofd te bieden is geen primaire functie van de sportvereniging. De gemeente Katwijk ziet de sportverenigingen als een belangrijke schakel tussen de gemeente en de samenleving bij het leveren van een bijdrage aan het aanpakken van maatschappelijke problemen.

In de visie van de gemeente kan de rol van de vereniging, afhankelijk van de doelstellingen die de gemeente Katwijk nastreeft anders zijn. Zo zullen de verenigingen die bijvoorbeeld denk-, hengelsport e.d. aanbieden, waarbij er sprake is van een laag of geen beweegaspect, wel een belangrijke rol kunnen spelen bij het realiseren van de sociaal maatschappelijke doelstellingen zoals bijvoorbeeld integratie/participatie.

1.4 De rol van de gemeente in sporten en bewegen

Vanwege het grote intrinsieke en maatschappelijke belang van sporten, zoals beschreven in paragraaf 1.1, vindt de gemeente Katwijk het belangrijk haar inwoners en verenigingen te stimuleren, faciliteren en te ondersteunen, zowel in hun intrinsieke sportdoelstelling als in het oppakken van hun maatschappelijke verantwoordelijkheden. De gemeente werkt er daardoor aan dat er zo min mogelijk drempels zijn om die keus te maken te gaan sporten en/of bewegen.

De gemeentelijke sportdoelstelling voor 2012-2017 is daarom:

Uit oogpunt van gezondheid, vorming en ontplooiing wil de gemeente Katwijk het mogelijk maken én bevorderen dat alle inwoners aan enige vorm van sport en/of bewegen kunnen doen.

De gemeente ziet de verantwoordelijkheid dus als een drietrapsraket: de inwoners zijn verantwoordelijk voor het daadwerkelijk bewegen en sporten, sportverenigingen verzorgen de sportinfrastructuur hiervoor en de gemeente heeft een faciliterende, een stimulerende en regisserende rol. Afhankelijk van de vraag zal de rol en inzet van de gemeente anders zijn.

De faciliterende rol van de gemeente uit zich in het sportaccommodatiebeleid van de gemeente Katwijk. De gemeente voelt zich mede verantwoordelijk voor de realisatie en het beheer van sportaccommodaties. Hiernaast zet de gemeente ook subsidies in. Subsidies zijn enerzijds bedoeld om het sporten bereikbaar en betaalbaar te maken en te houden en anderzijds om te stimuleren bij te dragen aan gemeentelijke doelstellingen. Ten slotte biedt de gemeente ook ondersteuning aan specifieke doelgroepen die extra aandacht en steun nodig hebben om te gaan sporten en bewegen.

Ten aanzien van het totale beweegbeleid heeft de gemeente een initiërende en stimulerende rol bij het ontwikkelen van (specifieke) programma's. Bij de uitvoering heeft de gemeente een regisserende rol.

1.5 Ongeorganiseerd sporten en bewegen.

Er is al jaren een trend waarneembaar dat door toegenomen individualisering ook de sportbeoefening geconfronteerd wordt met een groeiende vraag naar een meer individuele invulling van activiteiten en vrije tijd. Dit resulteert in een groeiende belangstelling voor

ongeorganiseerde sport en/of commerciële sportbeoefening in plaats van de veelal tijdsgebonden verenigingssport. Wandelen, joggen, fietsen en skeeleren zijn populaire vormen van sport waarbij men zelf de duur en het tijdstip van het sporten kan bepalen. Deze ontwikkeling, die niet alleen op landelijk niveau speelt maar zeker ook in Katwijk, leidt tot de wens om te komen tot realisatie van voorzieningen met een gedeelde sportief/recreatieve functie, zoals een voetbal en/of basketbalveldje (trapveldje) en skatevoorzieningen. Vooral dit soort voorzieningen voorzien in een grote behoefte onder jongeren. Deze voorzieningen maken het mogelijk dat ongeorganiseerde sport in de directe nabijheid van de woonomgeving kan plaatsvinden (sport in de wijk!) en daardoor een steeds voornamere rol speelt in het sportgedrag.

Ook veel volwassenen en ouderen kiezen er voor te gaan sporten/bewegen in ongeorganiseerd verband. Dit komt enerzijds voort uit de bovenstaande ontwikkeling, anderzijds omdat het aanbod van de verenigingen niet aansluit op de wensen en behoefte bij deze groep. Deze groep ongeorganiseerde sporters maakt veel gebruik van de openbare ruimte, (wandel- en fietspaden, trimbanen) maar heeft ook de weg naar de fitnesscentra gevonden. Naast fietsen en wandelen/trimmen is ook (recreatief) zwemmen een vorm van bewegen die veel door deze doelgroep wordt gedaan. Hierbij maken zij uiteraard gebruik van het zwembad.

De gemeente wil door het realiseren van goede openbare (sport en beweeg)voorzieningen en door een goede samenwerking met de commerciële sportaanbieder het sporten en bewegen bij de ongeorganiseerde sporters stimuleren. Naast de verenigingen is dit namelijk ook een belangrijk (aanvullend)onderdeel van de totale sportinfrastructuur.

2. Sportstimulering en verenigingsondersteuning

Beweegstimulering en verenigingsondersteuning hangen sterk met elkaar samen. Sport stimuleert de maatschappelijke participatie. Velen zijn actief in de sport, zowel als actieve beoefenaar alsook als vrijwilliger. Sport brengt mensen bij elkaar en bevordert participatie en sociale integratie. De taak van de lokale overheid bestaat dan vooral uit het creëren van kansen voor die groepen waarvoor de drempels voor sportdeelname (te) hoog zijn. Denk bijvoorbeeld aan mensen met een fysieke of geestelijke beperking, een GGZ-achtergrond, ouderen, tieners etc. Gebrek aan participatie(mogelijkheden) kan leiden tot uitval, desintegratie, verzet en maatschappelijk isolement. Sport is een sociaal bindmiddel, ten aanzien van alle bevolkingsgroepen, ook voor maatschappelijk zwakke en achtergestelde groepen.

Verenigingsondersteuning is erop gericht dat sportverenigingen zich ontwikkelen tot sterke verenigingen die in staat zijn hun maatschappelijke rol met succes op te pakken. Die maatschappelijke rol zal er onder andere uit bestaan dat de verenigingen een aanbod hebben voor de doelgroepen van het beweegstimuleringsbeleid. Denksportverenigingen hebben een minder grote maatschappelijke rol als het om bewegen gaat, maar hebben wel een belangrijke rol als het gaat om socialisatie en integratie. Bij het uitvoeren van deze rol zullen de verenigingen ook worden ondersteund.

Vandaar dat deze onderwerpen samen in één hoofdstuk staan genoemd als twee kanten van dezelfde medaille.

2.1 Sportstimulering

Sport en gezondheid & zorg

Via het stimuleren van verantwoorde sportbeoefening kan een gezonde levensstijl worden bevorderd en bewegingsarmoede worden tegengegaan. Sport en bewegen kunnen een bijdrage leveren aan het verminderen van specifieke gezondheidsaandoeningen, zowel preventief als curatief. Dat betekent dat meer mensen door sportbeoefening van hun specifieke aandoeningen zijn afgeholpen of dat mensen uit risicogroepen door het volgen van een sportprogramma verminderd te maken krijgen met gezondheidsaandoeningen. De aandoeningen waarop in dit verband wordt ingegaan zijn overgewicht/obesitas, diabetes en hart- en vaatziekten. Bovendien is voor deze ziekten wetenschappelijk aangetoond dat sport een positief effect heeft op zowel de bestrijding als de voorkoming van deze ziekten.

In het kader van sport en gezondheid wordt de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) gehanteerd als uitgangspunt. De NNGB gaat uit van een half uur per dag matig intensief bewegen voor volwassenen en een uur voor kinderen. Naast het 'gebruikelijke' sporten/bewegen geldt hier ook het functioneel bewegen(bijv. fietsen naar het werk e.d.) Naast de NNGB is er ook een FIT-norm die uitgaat van drie keer per week een uur intensief bewegen. Bij mensen die voldoen aan één van deze twee normen is er een positieve invloed op de gezondheid. Het beweegbeleid van de gemeente is er dan ook gericht dat zoveel mogelijk mensen voldoen aan (één van) deze twee normen.

Sport en onderwijs

Sport en bewegen is niet alleen leuk om te doen, het levert ook een belangrijke bijdrage aan de motorische, sociale en cognitieve ontwikkeling van jongeren. Jongeren die voldoende sporten en bewegen groeien gezond op en voelen zich ook fit.

De gemeente Katwijk gaat sport- en beweeginterventies gericht inzetten voor onder meer het terugdringen van overgewicht, dat bij de jeugd steeds verder toeneemt. Daarnaast is sport bij uitstek een terrein waarop kinderen hun talenten kunnen ontwikkelen en kunnen uitblinken. Het doel hiervan is het realiseren van een groter en meer samenhangend en dekkend sport- en beweegaanbod voor de jeugd. Om dit te bereiken moet de relatie tussen sport en onderwijs worden versterkt.

Een van de thema's is het realiseren van groter sportaanbod voor scholen door de sportsector. Sportverenigingen moeten in staat worden gesteld om een grotere rol te spelen in het bewegingsonderwijs en het voor-, tussen- en naschools (sport) aanbod (zie verder paragraaf 3.2 Verenigingsondersteuning). Het onderwijs legt het fundament voor een duurzame, gezonde en sportieve leefstijl - en daarmee een sportieve samenleving. Sport kan bovendien bijdragen aan het bereiken van verschillende onderwijsdoelstellingen: de ontwikkeling van verschillende fysieke, mentale en sociale competenties. Op school zijn alle kinderen en jongeren aanspreekbaar en kan optimaal gebruik worden gemaakt van de mogelijkheden die de school heeft om jongeren te laten bewegen.

Beweegonderwijs

De kwaliteit van het beweegonderwijs speelt een belangrijke rol bij het (toekomstige)sport en beweeggedrag van de leerlingen. Goed beweegonderwijs zorgt ervoor dat de leerlingen tijdens de les voldoende bewegen, motorische vaardigheden aanleren en dat ze worden gestimuleerd om ook buiten de lessen gaan sporten/bewegen. Om kwalitatief goede beweeglessen te kunnen geven is het van belang dat het door een vakleerkracht gebeurt. Helaas is het (nog) niet vanzelfsprekend dat iedere basisschool in Katwijk over een vakleerkracht beschikt.

De gemeente Katwijk gaat met het project Combinatiefuncties o.a. de kwaliteit van het beweegonderwijs verbeteren door samen te werken met alle basisscholen. Daarbij wordt aan scholen die geen vakleerkracht hebben tijdelijke projectmatige ondersteuning aangeboden in de vorm van ondersteunen en begeleiden bij het geven van de beweeglessen. Bij scholen die wel een vakleerkracht hebben wordt met die vakleerkracht samengewerkt door de combinatiefunctionarissen. Het is in dit geval niet zo dat de Combinatiefunctionaris de taak van de (vak)leerkracht gaat overnemen. Het is de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur om het belang van een vakleerkracht in te zien en een vakleerkracht aan te stellen. Hiervoor krijgt ieder schoolbestuur financiering van het Rijk.

Beleidsuitgangspunten

Gezien de grote maatschappelijke meerwaarde van sport en bewegen vindt de gemeente het belangrijk om de sportdeelname/sportparticipatie actief te stimuleren. Samen met het (maatschappelijk)veld worden er gerichte programma's ontwikkeld en uitgevoerd. De

gemeente voert hierbij een initiërende, stimulerende rol en heeft een regiefunctie bij de uitvoering. De programma's zijn gebaseerd op de onderstaande beleidsuitgangspunten.

1. Sportaanbod en – deelname vergroten van groepen met een achterstand (ouderen, minder validen, VMBO, minima, GGZ)
2. Sportaanbod en – deelname vergroten van groepen waar de uitval groot is (leeftijdsgroep 13-16 en 25 -40)
3. Instandhouden en vergroten kennismakingsprogramma voor de jeugd (Combinatiefuncties).
4. Vergroten school en na-schools aanbod (Combinatiefuncties)
5. Vergroten samenwerking met sport onderwijs, kinderopvang, zorg en ouderenwerk

2.2 Verenigingsondersteuning

Het ondersteunen van sportverenigingen op probleemgebieden kan ervoor zorgen dat de sportverenigingen een gepast aanbod verzorgen en aan hun nieuwe maatschappelijke verantwoordelijkheid voldoen. Problemen waar de verenigingen tegenaanlopen zijn onder andere het werven, opleiden en behouden van vrijwilligers en (technisch) kader en er zijn verenigingen met wachtlijsten.

Naast de ondersteuning om de vereniging haar maatschappelijke functie te kunnen laten vervullen moet de ondersteuning erop gericht zijn dat de vereniging zich ontwikkelt tot een sterke vereniging waardoor ze op termijn in staat zijn de maatschappelijke rol zonder verdere ondersteuning te kunnen vervullen. In samenwerking met de verenigingen zullen ook hier programma's worden ontwikkeld die gebaseerd zijn op de onderstaande uitgangspunten.

Verenigingen ondersteuning beiden op het gebied van

1. organisatie/management van de vereniging;
2. werven, behouden en goed inzetten van vrijwilligers, passend bij de moderne manier van leven;
3. omgaan met en inspelen op (veranderende) wet- en regelgeving voor sporten, accommodatiebeheer, sportevenementen etc.;
4. werving, behoud en scholing van het (technisch) kader zodat deze in staat zijn leiding te geven aan een maatschappelijke sportvereniging;
5. uitbreiden van het sportaanbod naar de doelgroepen zoals bij de visie op sporten en bewegen genoemd.

Deze ondersteuning is er altijd op gericht verenigingen dusdanig te versterken dat zij (nog) beter in staat zijn een bijdrage te leveren aan het hoofddoel van het gemeentelijk sportbeleid en hiernaast in staat zijn de beleidsuitgangspunten voor sportstimulering (gedeeltelijk) zelfstandig kunnen uitvoeren.

3. Sportaccommodaties

Sporten en bewegen vindt in veel gevallen plaats in sporthallen, op sportvelden of in een zwembad oftewel: sportaccommodaties. In dit hoofdstuk worden de uitgangspunten van de gemeente weergegeven als het gaat om het realiseren van nieuwe sportaccommodaties, beheer en onderhoud en de verhuur van gemeentelijke sportaccommodaties.

3.1 Visie op sportaccommodaties

Belang van sportaccommodaties

Sportaccommodaties vormen een belangrijk onderdeel van de sportinfrastructuur van de gemeente omdat voor veel sporten een accommodatie nodig is om ze goed te kunnen beoefenen. Om sporten en bewegen in de gemeente mogelijk te maken en te stimuleren vindt de gemeente het dan ook belangrijk dat er in de gemeente voldoende sportaccommodaties zijn van goede kwaliteit die zoveel mogelijk multifunctioneel worden gebruikt.

Rolopvatting gemeente

Zoals eerder is aangegeven is 'voldoende bewegen' allereerst een verantwoordelijkheid van het individu, vervolgens van sportverenigingen (waarin individuen zich in hebben 'verenigd') en ten slotte van de gemeente. Dit is ook conform de uitgangspunten van de Wmo: eerst zelf doen, dan samen doen en ten slotte samen met ondersteuning van de gemeente doen. Zo ziet de gemeente haar rol ook bij sportaccommodaties. Pas als individuen en verenigingen niet in staat zijn zelf in accommodaties en/of beheer en onderhoud hiervan te voorzien, dan is de gemeente bereid onder voorwaarden te ondersteunen.

Hieruit volgt dat de gemeente geen rol voor zichzelf ziet weggelegd voor commercieel te exploiteren (onderdelen van) sportaccommodaties. Immers, een accommodatie die commercieel te exploiteren is valt onder het 'zelf doen' van de individuele inwoner, ondernemer of vereniging. De ondersteunende rol van de gemeente is verder beperkt tot die (onderdelen van) accommodaties die als noodzakelijke basis worden gezien voor het sporten en bewegen. In de visie van de gemeente zijn dat sportvelden en -zalen, zwembad en bijbehorende kleed- en wasruimten.

Gebruik gemeentelijke sportaccommodaties

In het verleden en heden heeft de gemeente die rol vaak ingevuld door (delen) van sportaccommodaties te realiseren en die vervolgens te verhuren/ in gebruik te geven. De gemeente bezit daardoor een behoorlijk groot aantal sportaccommodaties, uiteenlopend van sportvelden tot sporthallen en gymlokalen tot een zwembad. In de sportnota zal het gemeentelijk bezit concreet worden beschreven.

Vanuit het oogpunt van efficiëntie en verantwoord inzetten van overheidsmiddelen streeft de gemeente bij accommodaties die (mede) door de gemeente worden gerealiseerd, beheerd en onderhouden naar een maximale bezetting. De gemeente investeert immers niet om vervolgens een accommodatie (gedeeltelijk) leeg te laten staan. Daarbij kan ook worden gedacht aan gebruik van (buiten)sportaccommodaties door de buurt, scholen,

wijkverenigingen, jeugd(werk), andere sportverenigingen en sportinitiatieven, etc. op tijden dat er leegstand is. Het gaat om maatschappelijk kapitaal dat zo breed mogelijk dient worden ingezet en met een zo hoog mogelijk maatschappelijk rendement. Hoe dit laatste vormgegeven kan worden krijgt uitwerking in de sportnota.

3.2 Realiseren van sportaccommodaties

Conform de visie van de gemeente zoals hierboven beschreven zijn sportverenigingen, andere organisaties of individuen die een nieuwe sportaccommodatie willen in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het realiseren van de accommodatie. Ook als een accommodatie commercieel te exploiteren is, speelt de gemeente daar geen faciliterende rol in.

In veel gevallen zijn verenigingen echter niet of niet voldoende toe in staat gebleken niet commerciële sportaccommodaties te realiseren. De gemeente is dan bereid mee te werken aan het realiseren van een nieuwe sportaccommodatie of een uitbreiding van een bestaande accommodatie voor zover dat de basissportvoorzieningen betreft. Deze medewerking kan bijvoorbeeld bestaan uit het garant staan voor een lening tot het volledig financieren van de nieuwe accommodatie om die vervolgens te verhuren.

Voorwaarde voor gemeentelijke ondersteuning bij het realiseren van sportaccommodaties is dat volgens objectieve normen wordt aangetoond dat de accommodatie echt nodig is. Dit kan bijvoorbeeld door aan te geven dat met de beschikbare accommodaties de vereniging niet in staat is al haar leden te laten sporten of nieuwe leden toe te laten. Indien de gemeente (mede) een sportaccommodatie realiseert is het uitgangspunt dat deze zoveel mogelijk kan worden ingezet voor onderwijs, sport en doelcategorieën (ouderen, kwetsbare groepen, jeugd)en geschikt is voor meerdere sporten.

Op deze aanvullende en ondersteunende rol van de gemeente is één uitzondering: De gemeente is wettelijk verplicht te voorzien in voldoende gymaccommodatie voor zowel de basisschoolleerlingen als de scholen voor voortgezet onderwijs in de gemeente. Dat houdt in dat wanneer onder schooltijd niet voldoende gymruimte beschikbaar is om alle leerlingen van de basisscholen in de gemeente het minimale aantal uren bewegingsonderwijs te kunnen geven de gemeente een aanvullende gymaccommodatie moet realiseren.

Dit leidt tot de volgende beleidsuitgangspunten:

1. Bij het realiseren van nieuwe sportaccommodaties zijn individuen en verenigingen in eerste instantie zelf verantwoordelijk.
2. In het geval van commercieel te exploiteren sportaccommodaties speelt de gemeente geen rol.
3. De gemeente is bereid mee te werken aan het realiseren van sportaccommodaties voor zover dat de basissportvoorzieningen betreft en als volgens objectieve normen wordt aangetoond dat de accommodatie echt nodig is.
4. De gemeente heeft de plicht om te voorzien in voldoende gymaccommodaties voor het onderwijs.

5. Gemeentelijke sportaccommodaties worden zoveel mogelijk multifunctioneel gerealiseerd en ingezet en er wordt gericht op een zo hoog mogelijke bezettingsgraad.
6. Gebruik van gemeentelijke sportaccommodaties wordt zo breed mogelijk ingezet.

3.3 Beheer en onderhoud van gemeentelijke sportaccommodaties

Binnensportaccommodaties

De gemeente is verantwoordelijk voor beheer en onderhoud van gemeentelijke binnensportaccommodaties. Hieronder valt zowel het dagelijks onderhoud en beheer als het meerjaren onderhoud, groot onderhoud en vervangingsinvesteringen.

De gemeente voert het beheer en onderhoud zelf uit of besteedt dat uit aan een derde partij. Dit kan ook een sportvereniging zijn. Daarbij stelt de gemeente uiteraard wel kwaliteitseisen.

Buitensportaccommodaties

De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de buitensportaccommodaties. De gemeente maakt onderscheid naar onderdelen van de accommodatie die nodig zijn voor de beoefening van de sport (velden, kleed- en wasgelegenheid en trainingsverlichting). Onderhoud en beheer van andere onderdelen van buitensportaccommodaties komen voor rekening van de gebruiker.

De gemeente stimuleert het overnemen van het beheer en onderhoud van buitensportaccommodaties door sportstichtingen. Deze stichtingen hebben dan recht op een onderhoudsvergoeding voor die onderdelen van de accommodatie die onder de verantwoordelijkheid van de gemeente vallen.

Dit leidt tot de volgende beleidsuitgangspunten:

1. De gemeente is verantwoordelijk voor beheer en onderhoud van gemeentelijke binnensportaccommodaties.
2. De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de buitensportaccommodaties voor zover het sportvelden, trainingsverlichting en kleed- en wasruimten betreft.
3. De gemeente stimuleert het overnemen van het beheer en onderhoud van buitensportaccommodaties door sportstichtingen.

3.4 Verhuur van gemeentelijke sportaccommodaties

Gemeentelijke sportaccommodaties worden verhuurd aan partijen die daar willen sporten en bewegen. Veelal gaat dat om sportverenigingen en scholen, maar ook particulieren kunnen een gemeentelijke accommodatie huren, bijvoorbeeld voor zaalvoetbal met een vriendengroepje.

Tot op heden worden gemeentelijke sportaccommodaties verhuurd tegen een kunstmatig laag gehouden tarief. Feitelijk houdt dit een indirecte subsidie aan de gebruikers van de sportaccommodaties in, zo constateerde de rekenkamercommissie in het voorjaar van 2011. De gemeente maakt immers kosten voor de accommodaties, maar rekent die niet (volledig) door aan de gebruikers.

Het uitgangspunt voor de gemeente is dan ook dat verhuur plaatsvindt tegen een kostendekkend tarief. Dit houdt een flinke stijging van de tarieven voor sportaccommodaties in. Wanneer gebruikers dit tarief niet kunnen opbrengen, dan kunnen zij in aanmerking komen voor een subsidie waarmee de huurstijging wordt gecompenseerd. Dit is ook uitgangspunt in het Integraal Accommodatiebeleid dat momenteel wordt ontwikkeld. Over de visie van de gemeente op deze subsidie wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

In het rapport Scherp aan de Wind (zie bijlage 1) heeft de gemeente bovendien vastgesteld dat vanaf 2012 de huurtarieven voor binnen- en buitensportaccommodaties met 10% stijgen ten opzichte van het normniveau van 2010. Dit geldt als een eerste tussenstap richting kostendekkende huur. In de sportnota zal een de overgang naar een kostendekkende huur verder worden uitgewerkt.

Met een hogere huur is de verwachting dat de inkomsten op de verhuur van sportaccommodaties voor de gemeente kunnen toenemen, ook al worden de huurverhogingen in subsidie gecompenseerd. Vanuit de doelstelling van deze nota: dat zoveel mogelijk inwoners van de gemeente Katwijk (gaan) sporten en bewegen is het uitgangspunt dat deze inkomsten vervolgens, voor zover nodig, weer worden ingezet ten behoeve van sporten en bewegen.

Dit komt neer op de volgende beleidsuitgangspunten:

1. De gemeente gaat uit van kostendekkende huur voor gemeentelijke sportaccommodaties
2. Gebruikers van gemeentelijke sportaccommodaties hebben de mogelijkheid tot het verkrijgen van subsidie ter compensatie van de verhoogde huurprijs. De nieuwe huur/subsidiecombinatie kan gefaseerd worden ingevoerd.
3. Huren voor sportaccommodaties worden per 1-1-2012 verhoogd met 10% ten opzichte van de normprijzen in 2010.

4. Sportsubsidies

Sportsubsidies zijn een middel om de gemeentelijke doelstellingen voor sporten en bewegen te (helpen) bereiken.

4.1 Visie op sportsubsidie

Sportsubsidies maken onderdeel uit van de mix aan middelen die de gemeente heeft om uitvoering te (laten) geven aan haar sportbeleid. Het gemeentelijk subsidiebeleid, dat momenteel wordt aangepast, gaat uit van een visie op outcome en output waarna subsidie kan worden verleend op basis van de output. In dat kader komen in de toekomst alleen partijen die een bijdrage leveren aan de gemeentelijke visie op sporten en bewegen (de outcome), zoals in deze nota is verwoord, in aanmerking voor subsidie en wordt die subsidie mede bepaald door de output (specifieke acties) die wordt geleverd, waarover jaarlijks verantwoording moet worden afgelegd door de subsidiënten. Dit is anders dan tot nu toe door de gemeente met sportsubsidies werd omgegaan. Zoals in het hoofdstuk Sportaccommodaties al staat vermeld werden indirecte subsidies op huur van accommodaties verstrekt. Daarnaast ontvingen een aantal sportverenigingen jaarlijks een sportsubsidie via het Welzijnsprogramma. De grondslag voor de subsidie in het Welzijnsprogramma was jaren geleden het aantal jeugdleden, maar die grondslag is losgelaten. Momenteel is deze subsidie vooral te interpreteren als een exploitatiesubsidie. De gemeente maakt dus een omslag van inputsubsidie naar outputsubsidie.

4.2 Subsidie op huur van accommodaties

Zoals in het vorige hoofdstuk is aangegeven wordt voor gemeentelijke sportaccommodaties toegewerkt naar een kostendekkende huurprijs. Gebruikers van sportaccommodaties kunnen vervolgens in aanmerking komen voor een subsidie ter compensatie van die hogere huur.

Aan het verkrijgen van die subsidie zitten uiteraard voorwaarden. Deze komen overeen met het nieuwe subsidiebeleid dat momenteel in ontwikkeling is. De eerste voorwaarde voor subsidie is dat de gesubsidieerde een bijdrage moet leveren aan een gemeentelijke doelstelling. In het geval van de huur van sportaccommodaties is dat de doelstelling van de voorliggende nota.

Ten tweede heeft de gemeente het voornemen de verlening van subsidie mede afhankelijk te laten zijn van een genormeerde draagkracht van de aanvrager. Dit heeft zijn oorsprong in het uitgangspunt dat subsidie altijd aanvullend dient te zijn. De wijze waarop dit zal moeten worden uitgevoerd en een manier om de draagkracht van huurders te bepalen zal worden uitgewerkt in de definitieve sportnota.

Dit komt neer op de volgende beleidsuitgangspunten:

1. Voorwaarde voor subsidie op huur van accommodaties is dat een bijdrage wordt geleverd aan de doelstelling van het gemeentelijk sport- en beweegbeleid
2. Verlening van de subsidie is mede afhankelijk van genormeerde draagkracht van de aanvrager.

3. Eventuele lagere kosten door de invoering van de huursubsidies blijven, voor zover nodig, bestemd voor de realisering van de doelstellingen in de sportnota.

4.3 Sportsubsidie via het Welzijnsprogramma

Met de hierboven beschreven subsidie ter compensatie van kostendekkende huurprijzen van sportaccommodaties worden alle sportverenigingen in Katwijk in staat geacht om aan de centrale doelstelling te voldoen, namelijk: sport en beweging aan te bieden aan inwoners van de gemeente Katwijk.

Naast de subsidie op huur (die nu nog indirect wordt verleend) kent de gemeente ook sportsubsidies in het Welzijnsprogramma. Deze zijn in het verleden ingevoerd als subsidie voor jeugdleden, waarbij per jeugdlid een bepaald bedrag werd toegekend. Deze grondslag is in de loop van de jaren echter losgelaten en momenteel zitten er aan de sportsubsidies binnen het welzijnsprogramma dus geen specifieke gemeentelijke doelstellingen gekoppeld. In het nieuwe subsidiebeleid is dat niet langer mogelijk. Subsidies moeten een gemeentelijke doelstelling dienen.

Verenigingen kunnen uiteraard nog steeds aanspraak maken op die subsidies. Echter wordt daarbij het uitgangspunt dat zij een bijdrage dienen te leveren aan de subdoelen die de gemeente ziet voor sportverenigingen en die genoemd staan in hoofdstuk 2 'sportstimulering en verenigingsondersteuning'.

Voor deze nieuwe Welzijnssubsidie geldt wel dat het totale subsidiebedrag dat de gemeente jaarlijks uitkeert niet hoger mag zijn dan het totale sportsubsidiebedrag uit het welzijnsprogramma van 2012. Met andere woorden: de overgang moet budgetneutraal worden uitgevoerd. Dit in het kader van Scherp aan de Wind.

Hieruit volgen de volgende beleidsuitgangspunten:

1. Om in aanmerking te komen voor sportsubsidie voor het welzijnsprogramma dient een vereniging aan te tonen een bijdrage te leveren aan de subdoelen die de gemeente ziet voor sportverenigingen.
2. De gezamenlijke sportsubsidies in het kader van het welzijnsprogramma mogen niet hoger uitvallen dan het totaal van de sportsubsidies in het welzijnsprogramma voor 2012.

5. Sport als facetbeleid

De gemeente heeft diverse instrumenten om sporten te ondersteunen, te stimuleren en voorwaarden te creëren voor sporten en bewegen.

Dit stimuleren om (vaker) te sporten en te bewegen is in de hoofdstukken hiervoor al uitgebreid aan de orde gekomen. De gemeente heeft een sportstimuleringsprogramma, ondersteunt sportverenigingen, biedt sportaccommodaties aan en verstrekt subsidie. Dit instrumentarium is waar de gemeente in sporten en bewegen op focust, maar er zijn ook andere beleidsterreinen die raken aan sporten en bewegen. Hierin ligt de focus niet op sport, maar is sport wel een aspect van het beleid.

Hieronder worden deze beleidsterreinen kort aangestipt.

5.1 Sport en openbare ruimte

Uit onderzoek van onder andere de DSP-groep en het RIVM blijkt dat de manier waarop de openbare ruimte is ingericht invloed heeft op de geneigdheid van inwoners om te kiezen voor fietsen of lopen boven het nemen van de auto of openbaar vervoer. Het gaat dan bijvoorbeeld om duidelijke fiets en wandelroutes, gebruik van verkeersdrempels, goede bewegwijzering, voldoende openbare speelplaatsen, nabijheid van school, werk en winkels etc. De conclusie van alle onderzoeken is dat een slimme inrichting van wijken en buurten fietsen en lopen kan bevorderen. Vanuit het oogpunt van een gezonde leefstijl onderschrijft de gemeente Katwijk dat. Daarom gelden in de gemeente Katwijk de volgende uitgangspunten voor inrichting van de openbare ruimte:

1. Sporten en bewegen vindt veel plaats in de openbare ruimte. Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte in een bepaald gebied wordt daarom altijd vooraf (bij planvorming) gekeken hoe daarmee sporten en bewegen zoveel mogelijk kan worden bevorderd, zonder daarbij andere functies in de openbare ruimte onmogelijk te maken.
2. De gemeente draagt zorg voor kwalitatief en kwantitatief voldoende speelruimte in de wijken en buurten. Het gaat dan zowel om speeltuinen met speeltoestellen als om (trap)velden etc.
3. Ongeorganiseerd sporten en functioneel bewegen heeft in veel gevallen te maken met het 'voortbewegen' op eigen kracht, het zogenaamde langzaam verkeer. Bij sporten gaat het dan vaak om hardlopen, wielrennen of skaten. Functioneel bewegen is vaak lopen of fietsen. Het Integraal Verkeer en Vervoerplan van de gemeente Katwijk heeft als één van de doelstellingen het fietsgebruik te stimuleren. Het onlangs opgestelde Fietsplan geeft hier uitvoering aan o.a. door fietsroutes te verbeteren, ontbrekende schakels op te vullen, de fietser meer ruimte op de weg te geven en actief het fietsgebruik te promoten.

5.2 Sport en recreatie & toerisme

Het recreatie en toerismebeleid van Katwijk richt zich vooral op de regionale markt. Dit staat uitgewerkt in de strategie 'Gastvrij Katwijk' in het Toeristisch Recreatief Actieplan (TRAP). Hiervoor wordt momenteel een uitwerkingsnotitie opgesteld. Het TRAP is interessant voor de

sportnota omdat het ook onderdelen bevat die een link hebben met bewegen. Hoewel die onderdelen vooral gericht zijn op de bezoeker, kan de inwoner van Katwijk daar natuurlijk ook gebruik van maken en zijn voordeel mee doen. Het gaat daarbij om de volgende maatregelen.

1. Realiseren van langzaamverkeer bewegwijzering. Goede bewegwijzering stimuleert het gebruik van langzaamverkeer routes.
2. Stimuleren van seizoensverlenging o.a. door sportieve evenementen en dan voornamelijk meer (sportieve) evenementen op het strand. Waar dat sportieve evenementen betreft waar iedereen aan kan meedoen draagt dit uiteraard bij aan het bewegen. Ook als het puur om een toeschouwersspektakel gaat kunnen dergelijke evenementen wel een positieve invloed hebben op het gaan sporten en bewegen door de inwoners van de gemeente.

5.3 Topsport en prof-sporten

Topsport

Het ondersteunen van topsport kan op verschillende manieren. Als het gaat om topsporters die (al) een A-status hebben staat de gemeente Katwijk open voor een vorm van samenwerking. Hierbij wordt dan de (financiële) steun door de topsporter verdiend door een maatschappelijke tegenprestatie. De topsporter(s) worden dan ingezet voor de breedtesport. Hierbij moet dan gedacht worden aan het geven van clinics, presentatie e.d.

Voor ondersteuning bij het begeleiden van topsporters en/of bij talentontwikkeling zijn er in Nederland per regio Olympische Netwerken waar de topsporters een beroep op kunnen doen.

Huldigingen

Het komt regelmatig voor dat sporters/verenigingen in Katwijk Nederlands- Europees- of zelfs Wereldkampioen worden. In sommige gevallen wordt er geen titel gehaald maar komt men wel uit op bijvoorbeeld een WK, EK, Olympische spelen of de Special Olympics.

In alle gevallen is dit een grote prestatie en de waardering van de gemeente Katwijk uit zich dan in het ontvangen/huldigen van de betreffende sporters. De gemeente Katwijk wil deze blijk van waardering graag blijven geven.

Prof-sport

De gemeente Katwijk kent geen professionele sportorganisaties. In Katwijk zijn wel een aantal sportverenigingen die op het hoogste amateurniveau actief zijn. Sinds kort bestaat er daarbij de mogelijkheid voor amateur voetbalverenigingen te promoveren naar het betaalde voetbal.

Op het moment dat een (team van een) sportvereniging de stap maakt van amateursport naar professionele sport verandert de status van een (deel van een) vereniging van 'vereniging' in professioneel bedrijf. Die status brengt onder andere met zich mee dat eerder beschreven mogelijkheden voor (huur)subsidie voor (dat deel van) die vereniging niet meer

opgaan. Ook zal een overstap naar betaalde sportbeoefening vraagstukken opleveren op gebied van veiligheid en ruimtelijke ordening. Daarover gaat de gemeente graag op dat moment met de betreffende vereniging/professionele sportorganisatie in gesprek.

Beleidsuitgangspunten

3. Topsportondersteuning voor zowel A-, B- als HP-status is een aangelegenheid van de sporter(ster) en de NOC*NSF
4. De mogelijkheden benutten om topsporter(ster) in te zetten voor de breedtesport
5. Richtlijnen ontwikkelen waarbij duidelijk wordt welke waardering past bij de geleverde prestatie
6. Eventuele professionele sportorganisaties binnen de gemeente Katwijk worden behandeld als een onderneming met winstoogmerk.

5.4 Sport en alcoholmatigingsbeleid

De gemeente staat een alcoholmatigingsbeleid voor waarbij geen alcohol wordt geschonken aan jongeren onder 16 jaar. Dit gaat ook op voor sportkantines. Hiervoor worden cursussen aangeboden aan barvrijwilligers. Helaas is gebleken dat dit nog onvoldoende invloed heeft. Momenteel is daarom beleid in ontwikkeling om de cursussen meer op verenigingsbesturen te richten om zo een breder draagvlak bij verenigingen te creëren voor het alcoholmatigingsbeleid.

6. Samenvatting beleidsuitgangspunten

De gemeente Katwijk is van mening dat sport en bewegen essentiële onderdelen zijn voor een fysiek en sociaal gezonde samenleving. Sport en bewegen kunnen een grote positieve bijdragen leveren aan verschillende maatschappelijke vraagstukken. Het biedt kansen voor uiteenlopende groepen van mensen om deel te nemen aan het maatschappelijk (sport)verkeer en op deze manier een eigen leefbare positie in de samenleving te creëren. Waarden die in dit verband genoemd kunnen worden zijn zelfredzaamheid, zelfontplooiing, identificatie en socialisatie.

Sport dus ter bevordering van sociale vaardigheden en -attitudes. Naast deze opvoedkundige waarden levert sport en bewegen in de visie van de gemeente Katwijk ook een zeer grote bijdrage aan het de gezondheid, zowel preventief als curatief. De sportcultuur heeft mogelijkheden om verbindingen te leggen met de uiteenlopende sectoren.

De doelstelling van het gemeentelijk sportbeleid 2012 – 2017 is dan ook:

Uit oogpunt van gezondheid, vorming en ontplooiing wil de gemeente Katwijk het mogelijk maken én bevorderen dat alle inwoners aan enige vorm van sport en/of bewegen kunnen doen.

Om deze doelstelling te bereiken zet de gemeente Katwijk een aantal middelen in: Sportstimulering, verenigingsondersteuning, sportaccommodatie en subsidies. Per middel gelden de volgende beleidsuitgangspunten:

Sportstimulering

1. Sportaanbod en – deelname vergroten van groepen met een achterstand (ouderen, minder validen, VMBO, minima, GGZ)
2. Sportaanbod en – deelname vergroten van groepen waar de uitval groot is (leeftijdsgroep 13-16 en 25 -40)
3. Instandhouden en vergroten kennismakingsprogramma voor de jeugd (Combinatiefuncties).
4. Vergroten school en na-schools aanbod (Combinatiefuncties)
5. Vergroten samenwerking met sport onderwijs, kinderopvang, zorg en ouderenwerk

Verenigingsondersteuning

6. Organisatie/management van de vereniging.
7. Vrijwilligersbeleid. Ondersteuning bij het werven, behouden en goed inzetten van vrijwilligers, passend bij de moderne manier van leven.
8. Omgaan met en inspelen op (veranderende) wet- en regelgeving voor sporten, accommodatiebeheer, sportevenementen etc.
9. Werving, behoud en scholing van het (technisch) kader zodat deze in staat zijn leiding te geven aan een maatschappelijke sportvereniging.
10. Ondersteuning bij het uitbreiden van het sportaanbod naar de doelgroepen zoals bij Beweegstimulering genoemd.

Sportaccommodaties

11. Bij het realiseren van nieuwe sportaccommodaties zijn individuen en verenigingen in eerste instantie zelf verantwoordelijk.
12. In het geval van commercieel te exploiteren sportaccommodaties speelt de gemeente geen rol.
13. De gemeente is bereid mee te werken aan het realiseren van sportaccommodaties voor zover dat de basissportvoorzieningen betreft en als volgens objectieve normen wordt aangetoond dat de accommodatie echt nodig is.
14. De gemeente heeft de plicht om te voorzien in voldoende gymaccommodaties voor het onderwijs.
15. Gemeentelijke sportaccommodaties worden zoveel mogelijk multifunctioneel gerealiseerd en ingezet en er wordt gericht op een zo hoog mogelijke bezettingsgraad.
16. Gebruik van gemeentelijke sportaccommodaties wordt zo breed mogelijk ingezet.
17. De gemeente is verantwoordelijk voor beheer en onderhoud van gemeentelijke binnensportaccommodaties.
18. De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de buitensportaccommodaties voor zover het sportvelden, trainingsverlichting en kleed- en wasruimten betreft.
19. De gemeente stimuleert het overnemen van het beheer en onderhoud van buitensportaccommodaties door sportstichtingen.
20. De gemeente gaat uit van kostendekkende huur voor gemeentelijke sportaccommodaties
21. Gebruikers van gemeentelijke sportaccommodaties hebben de mogelijkheid tot het verkrijgen van subsidie ter compensatie van de verhoogde huurprijs. De nieuwe huur/subsidiecombinatie kan gefaseerd worden ingevoerd.
22. Huren voor sportaccommodaties worden per 1-1-2012 verhoogd met 10% ten opzichte van de normprijzen in 2010.

Sportsubsidies

23. Voorwaarde voor subsidie op huur van accommodaties is dat een bijdrage wordt geleverd aan de doelstelling van het gemeentelijk sport- en beweegbeleid
24. Verlening van de subsidie is mede afhankelijk van genormeerde draagkracht van de aanvrager.
25. Eventuele lagere kosten door de invoering van de huursubsidies blijven, voor zover nodig, bestemd voor de realisering van de doelstellingen in de sportnota.
26. Om in aanmerking te komen voor sportsubsidie voor het welzijnsprogramma dient een vereniging aan te tonen een bijdrage te leveren aan de subdoelen die de gemeente ziet voor sportverenigingen.
27. De gezamenlijke sportsubsidies in het kader van het welzijnsprogramma mogen niet hoger uitvallen dan het totaal van de sportsubsidies in het welzijnsprogramma voor 2012.

Naast de focus op deze middelen vormt sport ook een onderdeel van andere beleidsvelden van de gemeente. Dit komt tot uiting in de volgende uitgangspunten:

Sport en openbare ruimte

1. Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte in een bepaald gebied wordt daarom altijd vooraf gekeken hoe daarmee sporten en bewegen zoveel mogelijk kan worden bevorderd.
2. Het fietsgebruik stimuleren door fietsroutes te verbeteren, ontbrekende schakels op te vullen, de fietser meer ruimte op de weg te geven en actief het fietsgebruik te promoten.

Sport en recreatie & toerisme

3. Realiseren van langzaamverkeer bewegwijzering.
4. De gemeente draagt zorg voor kwalitatief en kwantitatief voldoende speelruimte in de wijken en buurten.
5. Stimuleren van seizoen verlenging o.a. door sportieve evenementen en dan voornamelijk meer (sportieve) evenementen op het strand.

Topsport en prof-sporten

6. Topsportondersteuning voor zowel A-, B- als HP-status is een aangelegenheid van de sporter(ster) en de NOC*NSF
7. De mogelijkheden benutten om topsporter(ster) in te zetten voor de breedtesport
8. Richtlijnen ontwikkelen waarbij duidelijk wordt welke waardering past bij de geleverde prestatie
9. Eventuele professionele sportorganisaties binnen de gemeente Katwijk worden behandeld als een onderneming met winstoogmerk.

Sport en alcoholmatigingsbeleid

10. In sportkantines wordt geen alcohol geschonken aan (en gedronken door) jongeren onder 16 jaar.

Bijlage 1: Belangrijke ontwikkelingen

Beleid in de gemeente Katwijk staat nooit op zichzelf. Uitgangspunten op het ene beleidsvlak hebben vaak connecties met uitgangspunten op het andere beleidsvlak. Hieronder volgt een samenvatting van de belangrijkste beleidsnotities waarmee deze kadernota raakvlakken heeft.

Wmo beleidsplan

Alhoewel “sport” niet expliciet vermeld staat in de Wmo, wordt sport vaak genoemd in relatie tot de Wmo. Ook Katwijk ziet voor de sport in het kader van het realiseren van Wmo beleidsdoelstellingen een belangrijke rol weggelegd (Wmo beleidsplan 2008-2011).

Momenteel is de gemeente bezig een nieuw Wmo beleidsplan op te zetten voor de periode 2012-2015. Waar de nieuwe sportnota en het nieuwe Wmo beleidsplan elkaar raken zal dit goed worden afgestemd.

Algemeen subsidiebeleid

Het rekenkamerrapport over de subsidies van de gemeente Katwijk en de noodzaak om te bezuinigen (uitgewerkt in het rapport: Scherp aan de Wind), hebben invloed op de visie van de gemeente op subsidies en de wijze waarop deze worden verleend. Voor deze sportnota belangrijke conclusies van de Rekenkamercommissie zijn dat subsidies meer zouden moeten bijdragen aan gemeentelijke beleidsdoelen en dat daarop ook afgerekend dient te worden. Daarnaast concludeert de rekenkamercommissie dat de lage huurprijzen van sportaccommodaties een vorm van verkapte subsidie zijn die, vanuit het oogpunt van transparantie, niet wenselijk worden geacht.

De gemeente is momenteel bezig een nieuw subsidiebeleid op te zetten dat een antwoord gaat vormen op de conclusies van de rekenkamercommissie. De hoofdpunten van dit nieuwe subsidiebeleid zijn verwerkt in deze kadernota. In de verdere uitwerking zal de uitwerking van het nieuwe subsidiebeleid gelijk oplopen met de weergave hiervan in de sportnota.

Scherp aan de wind

In juni 2011 heeft de gemeenteraad de nota ‘Scherp aan de Wind’ vastgesteld door de daaruit voortgevloeide financiële kadernota voor 2012 vast te stellen. In Scherp aan de Wind geeft het college aan op welke wijze zij de opgave om € 11 miljoen te bezuinigen wil aanpakken. Onderdeel van het maatregelenpakket van Scherp aan de Wind is een verhoging van de huurtarieven van binnensport- en buitensportaccommodaties met 10%. Ook wordt het budget voor breedtesport verminderd met € 35.000 in 2012 en € 50.000 in de daaropvolgende jaren. Voor het programma Combinatiefuncties is jaarlijks € 40.000 minder activiteitengeld beschikbaar.

Combinatiefuncties

In januari 2010 is de gemeente gestart met het project Impuls brede school, kunst en cultuur, beter bekend als Combinatiefuncties. Voor het sportonderdeel van dit project werken basisscholen samen met sportverenigingen om een tijdens- en naschools programma te bieden aan de basisschoolleerlingen in de gemeente Katwijk. De scholen en

sportverenigingen worden daarbij ondersteund door combinatiefuncties die daarnaast ook verengingsondersteuning kunnen bieden en scholen helpen hun lessen lichamelijke opvoeding te verbeteren. De uitvoering hiervan is gestart in de wijk Hoornes Rijnsoever en zal in 2012 worden uitgebreid naar Rijnsburg en Valkenburg en daarna naar Katwijk aan den Rijn en Katwijk aan Zee.

Integraal Accommodatiebeleid

Het Integraal Accommodatiebeleid (IAB) van de gemeente Katwijk is momenteel in ontwikkeling. Wel zijn er een aantal beleidsuitgangspunten vastgesteld, waaronder voor de verhuur van gemeentelijke accommodaties. Het uitgangspunt van het IAB is dat een gemeentelijke accommodatie kostendekkend wordt verhuurd. Invoering van en kostendekkend huurstelsel kan worden gecompenseerd (budgettair neutraal) door subsidiëring.

Waar het IAB en de sportnota elkaar raken zullen de teksten en beleidsregels onderling worden afgestemd.

Maatschappelijke stages

Op 5 juli 2011 is een wetsvoorstel aangenomen, waardoor alle scholieren in het voortgezet onderwijs vanaf september 2011 minimaal 30 uur maatschappelijke stage moeten lopen. Een maatschappelijke stage is een stage voor scholieren uit het voortgezet onderwijs in Nederland, waarbij ze door het doen van onbetaald vrijwilligerswerk kennismaken met het dragen van verantwoordelijkheid voor maatschappelijke belangen. Maatschappelijke stages kunnen ook worden ingezet door sportverenigingen. De Combinatiefuncties gaan er ook mee werken.

Ontwikkeling Sportbedrijf

De gemeente Katwijk onderzoekt momenteel de mogelijkheden tot het ontwikkelen van een sportbedrijf voor de gemeentelijke (binnen)sportaccommodaties. Met een sportbedrijf verwacht de gemeente één loket te creëren voor de sport in de gemeente.

Uitvoeringsplan Fiets

Het Uitvoeringsplan Fiets geeft uitvoering aan een onderdeel van het Integraal Verkeers en Vervoersplan van de gemeente Katwijk. Het Uitvoeringsplan heeft tot doel het fietsgebruik in de gemeente zoveel mogelijk te bevorderen. Dit wordt gedaan door verbetering van het fietsroutenetwerk, invullen van ontbrekende schakels daarin en het stellen van kwaliteitseisen aan het netwerk. Verder worden maatregelen genomen ten behoeve van fietsparkeren, verkeers- en sociale veiligheid en wordt fietsgebruik actief gepromoot door de gemeente.